

א שבת אכל הרצי הקדוש מליז'ענסק

שבת מצרכים פר' במדבר תשפ"ג
שבתא דרגלא לקראת יום זמן מתן תורתינו

ותשמרנו מן הפניות והגאות ומן הפעם והקפדנות והעצבות והרכילות ושאר מדות רעות, ותצילנו מקנאת איש מרעהו ולא יעלה קנאת אדם על לבנו ולא קנאתנו על אחרים, אדרבה, תן בלבנו שגרא קל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם, ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניה, ואל יעלה שום שגרא מאחד על חברו חלילה: פסקא מתפילתו של הרבי הנועם אלימלך. והחי יתן אל לבו, באבילות ימים אלו על תלמידי רבי עקיבא !

0747-962-372 הגיליון הוא עריכה מהשעורים הנמסרים בקו שיעורי ליזענסק
הערות והארות, תגובות ועובדות בעניי ליזענסק נשמח לקבל במייל nelizensk@gmail.com

יִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַתְפַּלֵּל בְּכָל כָּחוֹ וּבְקוֹל הַמַּעֲוָר הַכּוֹנֵה
 לַהֲדַבֵּק הַמַּחֲשָׁבָה לְדִיבּוּר, וּפְנִיּוֹ אֶל הַפּוֹתֵל בְּתוֹךְ סִידוּר הַתְּפִלָּה, בַּבּוֹקֶר. וּבָעֶרֶב.
 • וְלֹא יִסְתַּכֵּל לְצַדִּדִּין מִתְחַלֵּת הַתְּפִלָּה עַד סוּפָהּ, • וּבַחֲזֶרֶת הַשִּׁי"ץ הַשְּׂמוּנָה
 עֲשֶׂרָה יַעֲיִין בְּסִידוּר לַעֲנוֹת אָמֵן בְּכָל כָּחוֹ עַל כָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה
 • וּבִשְׁעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה לַהֲטוֹת אָזְנוֹ עַל כָּל דִּיבּוּר וְדִיבּוּר מִהַקּוֹרָא קְקוֹרָא אֶת הַמְּגִלָּה
 • וְלַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּאֵלֶם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֲפִילוֹ קוֹדֵם הַתְּפִלָּה וְאַחֲרֶיהָ עַד הַלִּיקְתּוֹ לְבֵיתוֹ

פיעור בספה"ק נועם אלימלך

הרבי בספרו הקדוש מלמד אותנו הליכות חיים על פי התורה, ואפילו שיש אנשים חזקים בתעמולה ומושכים את לב האנשים להנהגות שלא על פי דרך השם וטוענים שדווקא הם ורק הם יראי השם ורק הם יודעים ומתנהגים בחסידות, לכן הקפיד הרבי לחזור ולשנן דרכי עבודת השם, ובכל פרשה ופרשה מעלה דרגה ומסביר ומוסיף עוד חיזוק והנהגה נכונה בחיי היום יום שלב אחרי שלב בדרכי התורה והחסידות.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני כו'. 'נראה לי על דרך הרמז, דהנה על הר סיני שם ניתנו כל סודות התורה ורזין דאורייתא "וידבר ה' אל משה" כל התורה וגילה לו כל הסודות העליונים, והבחינה הזאת נעלמה ונתכסה מעין כל חי עד אשר יבואו צדיקים ויעבדו את ה' באמת ובתמים, ויתקנו מעשיהם בכל הבחינות, ואז אליהם יגלה כל הסודות העליונות לאומרם בבחינה זו כאשר ניתנה למשה רבינו ע"ה בסיני,

וזהו "וידבר כו' במדבר סיני כו' לאמר" שיאמר בזאת הבחינה כמו בסיני, ואיזה צדיק יכול לאומרה בבחינה זו? ואמר הכתוב הוא הצדיק אשר זכה למדריגות האלו דהיינו "באהל מועד", "אהל" רמז ליראה כמו שכל הדברים צריכים לכלי ואהל הוא כלי להכניס בתוכו כל הצורך להכניס, כן כל התורה והמצוה צריך להכניסם אל תוך הכלי היא היראה, ו"מועד" רמז לאהבה שהוא לשון יום טוב, דהיינו אחר שיזכה ליום שכולו טוב שהיא אהבה, "באחד לחדש השני" רמז למדריגה ג' שיזכה לבא לאחדות שמיחד נשמתו בהקב"ה, והיינו עולם התיקון הנקרא בספרים עולם החדש.

ואשר אין עבודתו שלימה כי אם בפניות שלא לשם שמים, אז מעשיו הולכים לעולם החרובין, דהנה השי"ת ב"ה בנה עולמות והחריבן ואחר כך ברא עולם התיקון, ונמצא עולם התיקון הוא חידוש העולם שנית, וזהו "באחד" פירוש שהולך באחדות, "לחדש השני" הוא מתקן עולם התיקון הנקרא "לחדש השני". "בשנה השנית" רמז שזה העוה"ז נקרא שנה, כמו דאיתא בספר יצירה ג' שמות יש לעולם: עולם נפש שנה, וכל עניני עוה"ז הם עניני גשמיות, והצדיק המתקן מעשיו בעניני גשמיות העוה"ז נמצא שנותיו הם שנה שניים, וזהו "שנה השנית" דהיינו שהוא במדריגת שנה השנית. ומפרש הכתוב מה הם השנה השנית, דהיינו "לצאתם מארץ מצרים" ר"ל בצאתם מהגשמיות והארציות אל הקדושה האמיתית, הצדיקים האלו יכולים לומר התורה בבחינה הזאת וזהו "לאמר".

"שאו את ראש" ליתן טעם לשבח על המנין, כי באמת אמרו חז"ל אסור למנות את ישראל, אך הענין הוא דאיתא במדרש כאשר ראו ישראל על הר סיני המלאכים נושאי המרכבה התאוו לדגלים, גם בזה יש ליתן טעם למה התאוו לדגלים, והענין הוא דהנה נשמות ישראל הם למעלה מן המלאכים ומן החיות הקודש, וכל העולם הוא כסא לעולם שהוא למעלה ממנו, דהיינו הארבע יסודות של החיות הקודש הם מרכבה לד' אותיות השם הקדוש ב"ה, והמלאכים הם מרכבה לעולם שלמעלה מהם, והנה ישראל ידעו שנשמותיהם הם מרכבה וכסא לעולמות העליונים שהם למעלה מחיות הקודש, ולא הבינו שגם הגוף של האדם צורך בו לקשר עולמות התחתונים, כי לא ידעו שיש בידם שיהיו מרכבה לעולמות תחתונים ג"כ לקשרם ולייחדם עם העולמות העליונים באחדות אחד, ואחר שראו המלאכים עם הדגלים, אז ראו והבינו שיש לעולמות התחתונים כח להיות מרכבה לעולמות עליונים, כמו המלאכים שהם מרכבה להעולם שלמעלה ממנו, לכן התאוו תאוה שגם גופם יהיה מרכבה וכסא לקשר העולמות,

ולכן התאוו לדגלים, כמו המלאכים בדגליהם היו מרכבה להעולמות שלמעלה מהם, כן יוכלו הם לתקן ארבע יסודות לקשר יחד העולמות התחתונים בעליונים, והמנין שמנו אותם היו על כוונה זאת ג"כ, כי כל הת"ר אלף של ישראל הם ושמותיהם, היו מכוון נגד כל העולמות העליונים, וצוה הקב"ה את משה למנות אותם כדי לקשרם בעולמות כולם, ויהיה כח בידם לחבר ולקשר כל העולמות כנ"ל ולתקן אותם, כי ע"י מספר הם מקושרים בספירות, כי מספר הוא ר"ל ספירה,

וזהו שמקשו חז"ל על המקרא "והיה מספר בני ישראל" כו', ורמי קראי אהדדי, דמתחילה אמר והיה מספר, ולבסוף מסיים אשר לא ימד כו', ומתריך כאן בעושיין רצונו של מקום כו', ולפי דברינו יהיה הפירוש כך, כאן בעושיין רצונו של מקום, דהיינו כשישראל עושיין הרצון להבורא יתעלה, שמעוררים רחמים ע"י מעשיהם הטובים, אז יהיה להם מספר, שהסיפור של קדושה הוא טוב כנ"ל, שע"י הספירה הם מקושרים בספירות העליונים, כאן שאין עושיין רצונו כו', אז אסור למנות אותן.

וזהו שפירש רש"י ז"ל **מתוך חיבתן מנאן**, ולכאורה הוא ההיפך שהרי אסור למנות כו', אבל מתוך דברינו יבואר ג"כ דברי רש"י ועולים כהוגן, מתוך חיבתן שהיו צדיקים גמורים, מנאם כדי לקשרם כנ"ל, והבן. וי"ל באופן אחר ונושא אחד, דהנה כתיב בתורה "כי אתם המעט מכל העמים", וח"ו שלא יהא המיעוט בטל ברוב, ולכן הנכון שלא למנות את ישראל, שלא יהיה להם מספר, כדי שלא יתבטלו בין האומות, אך כשישראל הם טובים ועושים רצונו ית', אין מזיק להם המנין, וממילא מצוה למנותם כדי לקשרם בהספירות כנ"ל. והוא כשעושים רצונו והם דבוקים בהבורא ית"ש, ובשו"ע פסקינן בדבר הדבוק צריך הביטול כנגד כל הדבוק, וכשאנו דבוקים בו ית"ש, אינם יכולים לבטל אותנו. וזהו שתירצו "כאן בעושיין רצונו" כו' ואז יכולים למנותם ומצוה למנותם, ואין מזיק להם מחמת שהם דבוקים ולא יתבטלו, אבל "כשאין עושיין רצונו" כו', אז ח"ו מזיק להם המנין, ואז "אשר לא ימד ולא יספר"

וזהו שפירש רש"י מתוך חיבתו מנאן, כי הם דבוקים בו ית' והם חביבין אליו למנותן כדי לקרבם אליו ית"ש ויתעלה, אמנן.

והיו לי הלוים אני ה' לכאורה אינו מובן הפירוש של "אני ה'", האיך שייך לשלמעלה הימנו והיו לי הלוים. אך הענין הוא, דהנה הש"י ב"ה בלתי אפשר להשיג מציאותו ית"ש, רק ע"י פעולותיו ונפלאותיו הנפלאים והנוראים, על ידם יכול האדם לדעת ה' ב"ה. וזהו "והיו לי הלוים" פירוש כשתהיו דבוקים ולוים לי, ע"י תגרמו שאעשה נסים ונפלאות בעולמי, ויהיו היכולת בידכם להשיג אותי ע"י מפעלי, וזהו "אני ה'" שתדעו אותי שאני ה'. וזהו "אם אין אני לי מי לי", פירוש אם לא תקנתי מעשי שיהא "אני לי" פירוש שאכיר בוראי ע"י נפלאותיו בכדי שיוכל להקרא "אני", "מי לי" מה יש לי פעולה שפעלתי. וזהו "אני לדודי ודודי לי" פירוש ע"י ידידותי ואהבתי שאני אוהב להש"י ב"ה ועובד אותו, עבודתי גורם שיתקרא "אני" כנ"ל, "ועלי תשוקתו" דעיקר תשוקת הש"י ב"ה שלא יחטא האדם, ויהיה צדיק תמים, וזהו "ועלי תשוקתו" פירוש תשוקתו הם גם עלי, שגם אני משתוקק שאהיה צדיק. וק"ל.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני כו'. נראה דהתורה מלמדת לאדם שיתנהג עצמו, כי להיות שהתורה ניתנה בסיני למען ילמד אדם להיות תמיד מוכנע גדול ונבזה בעיניו, כדרך שעשה הש"י ב"ה שמאס בהרים הגבוהים ובחר בהר סיני הנמוך מכולם. וזהו "במדבר סיני", רק לזה צריך האדם שלא יתעצב מחמת גודל הכנעה, ולא יפול בעצבות,

וזה הוא מניעה גדולה מעבודת הבורא יתברך, לכן הזהירה תורה עליו שיראה להיות תמיד בשמחה, כי אין השכינה שורה מתוך עצבות.

וזהו "באהל מועד" פירוש שיכניס עצמו לאהל של מועד, הוא לשון שמחה, כי מועד הוא לשון יום טוב. "באחד לחדש השני" פירוש ואם יאמר האדם איך אוכל לשמוח כיון שהרבתי לפשוע? ולזה אמרה תורה אעפ"כ יראה לעשות תשובה בשמחה, ויתחזק עצמו לאמר הרי אני כאילו נולדתי היום הזה ולא אשוב עוד לכסלה, וזה נקרא "חידוש" שנתחדש כבריה חדשה.

וזהו "באחד לחדש השני", כי האדם הזה הוא נתחדש ב' פעמים, האחד ביום שנולד, והשני ביום שעושה התשובה ונתכפר לו. "בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים" ג"כ על הד"ז, כי השי"ת ב"ה הוציאנו ממצרים, הם הקליפות גדולות מ"ט שערי טומאה, ותמיד כשאדם עושה תשובה על חטאיו הוא יוצא מהקליפה אל הקדושה ונקרא ג"כ יציאת מצרים, וזה נקרא "בשנה השנית" כי העולם נקרא "שנה" כנזכר בספר יצירה, לומר שגם בשנה השנית פירוש בעולם עכשיו ג"כ יש יציאת מצרים שנית, והיינו בשעה שעושה אדם תשובה כנ"ל, והבן.

או יאמר וידבר כו' במדבר כו', דהנה מדריך אב לרחם על בניו, אם רואה איזה כאב שיש להם, אז הוא מרחם ונותן לו איזה מאכל טוב ודברים טובים שינוחו דעתם בהם, אבל הצער והכאב גופא שיש להם בלתי אפשרי לאביו ליטול מהם, והבורא ב"ה כשיש איזה צער לאדם והוא מתפלל אליו ית', אז לא די שמסיר ממנו הצער, אלא אף זו שנותן לו כל הטובות שפע ברכה, וזהו (שמות כד, טז עיי"ש) "ויכסהו הענן להר ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי" פירוש ד"הר" הוא רמז למידת הדין, על דרך הר קשה כו', והיינו בששת ימי החול יש כח למידת הדין ח"ו לשלוט, והצדיק בקדושתו הוא מכסה אותו ההר. וזהו "ויכסהו הענן" רמז לקדושה, ולא זו [בלבד] אלא "ויקרא אל משה" בקריאה **בלשון חיבה** "ביום השביעי" **שזו קדושה עליונה**.

וזהו (תהלים סה, יב) "עטרת שנת טובתך" ר"ל הטובה שאתה עושה עמי, דהיינו הסרת צער והכאב, לא זו בלבד, אלא שאתה עושה עטרה ונזר להטובה זו וכנ"ל, "ומעגליך ירעפון דשן" שהתפלה פועלת אף השפעות גדולות, וזהו "מעגליך" דהיינו השבילים הנפעלים ע"י התפלה.

וזהו "וידבר כו' במדבר סיני" רמז שהוא מקום נחשים ועקרבים, והצדיק פועל ע"י דיבורו שהוא מתפלל, ו"במדבר" הוא לשון דיבור, הוא פועל "באהל" פירוש דאוהל הוא מכסה כנ"ל, "מועד" רמז ליום טוב, היינו השפעות וטובות גדולות הנפעלות ג"כ כנ"ל.

פרקי אבות ליקוטי שושנה

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנַאֲמַר (ישעיה ס) וְעַמִּי כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ נָצָר מְטַעִי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר.

ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ. דהנה הצדיקים העובדים ד' באמת, הם כמו הסרסור שבין המוכר והלוקח, כמו כן הצדיקים הם הסרסורים בין התורה הקדושה ובין הקב"ה להביא ולהעלות התורה לפניו יתברך, דהצדיק הוא דבוק תמיד בקודשא בריך הוא ובתורתו,

וזהו "וירא אליו ד'" ולא נאמר אל אברהם, לרמז במלת "אליו" דהיינו להדבוק אליו ית' תמיד, הוא הצדיק האמיתי שהוא דבוק בו יתברך.

והנה דרך הסרסור הרוצה לסרסר ללוקח ולהביא לו סחורה, צריך להניח את הקונה ולילך מאיתו ומבקש ממנו שיעמוד וימתין על ביאתו עם הסחורה. ודומה לזה היה אצל אברהם, אף על פי שהוא היה הסרסור האמיתי בין התורה הקדושה ובינו יתברך ויתעלה, והיה דבוק אליו יתברך, נאמר בו "אדני אל נא תעבור מעל עבדך" פירוש שאמר להקב"ה המתן עד שאכניס כו', דהצדיק רשות לו להפסיק מדבקותו יתברך כדי לילך ולקיים מצוותיו.

וזהו שאמרו חז"ל על פסוק בירמיהו (קפיטל ט"ז) "ואותי עזבו ואת תורתי לא שמרו" הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו, דלכאורה אינו מובן כלל הלואי אותי עזבו, ויש לכוין בדבריהם כדברינו הנ"ל, "הלואי אותי עזבו" שיפסיקו עצמם

מהיותם דבוקים לי, "ותורתי שמרו" רצה לומר למען ישמרו תורתי שילכו ויקיימו מצוותי כנ"ל.

והנה כל עניני עולם הזה הנמצאים בעולם כולו, הכל לכבודו ברא, שהכל הוא משל ומליצה להבין בהם איזה מוסר השכל והתורה הקדושה, ומי שזיכהו השם בלב בינה להבין ולהשכיל, אזי מכל דבר בעולם יש כיון להבין משל ומליצה אל התורה הקדושה וליראתו יתברך. וזה שאמר דוד המלך עליו השלום "ואהי להם למשל" כו', דהנה דוד המלך עליו השלום ידע בעצמו בהנהגתו בתורה שהוא אינו כמו משל לבני אדם שעל ידו ישכילו איזו משל אל התורה, כי הוא עצמו היה בו כל התורה, ואינו כמו שאר בני אדם העוסקים בעניני עולם הזה אשר מהם יוכל איש משכיל ליקח משל אל התורה הנ"ל, ולהבין מוסר איך הוא מתחזק בעניני עולם הזה על אחת כמה וכמה שיש להתחזק בעניני עולם הבא וכדומה, לא כן היה דוד, וזהו "ואהי להם למשל" רצה לומר ששונאיו היו מחזיקים אותו למשל, דהיינו שהיו אומרים עליו שהוא איש שפל חלילה ומשוקע בכל עניני עולם הזה, ואמר דוד אם הייתי להם למשל שעל ידי ישכילו ויקחו ממני איזה משל אל התורה הקדושה או לאיזה מוסר היה טוב, "אך ישיחו בי יושבי שער" כו' רצה לומר שגם זה שמחזיקים אותי למשל אינו מועיל להם אפילו ליקח ממני משל, והם יושבי שער ושותי שכר.

וזהו "ועמך כולם צדיקים לעולם", דהנה יש ג' מדרגות: עולם נפש שנה. עולם, היא המדריגה עליונה, והיינו "לעולם" רצה לומר למדריגה עליונה. "ירשו ארץ" הם מעלים כל הארציות אשר בזה העולם. והבן.

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלְכֵי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. וכו'. **לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא עוֹשֶׂה, רָשָׁע** אבות פרק ה' משנה י"ד

שמעתי מקשים על המשנה ארבע מידות בהולכי לבית המדרש, וחושב התנא לאינו הולך ואינו עושה לאחד מד' מידות, ואיך שייך להיקרא מידה מד' מידות, בשלמא בהולך ואינו עושה או בעושה ואינו הולך הוא על כל פנים מדה על צד אחד, או בהליכה או בעשייה, מה שאין כן באינו הולך ואינו עושה.

ונ"ל דאיתא במשנה "בעשרה מאמרות כו' והלא במאמר אחד כו' אלא להיפרע מן הרשעים כו' וליתן שכר טוב לצדיקים". ולכאורה הלא עיקר הבריאה היה להטיב לברואים ולא להיפך חס ושלום, אלא ההכרחי הוא לפרוע לרשעים כשחוטאין, והיה לו לתנא לומר בהיפך: "אלא ליתן שכר טוב לצדיקים כו' ולפרוע" כו'.

אך נראה דהנה פירשו על שאמר השם יתברך להושע שישראל חטאו, והשיב לו החליפם באומה אחרת, וחס ושלום לאותו צדיק שיקטרג על ישראל. ופירשו שכך היה כוונת הושע החליפם באומה אחרת ותראה בכל אומות אם יש כיוצא בהן, והשפל והגרוע בישראל הוא יותר טוב מטובים שבאומות. ונמצא בהסתכל בהאומות אין כח למקטרג על ישראל. וכמו כן "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" ויש כח חס ושלום לקטרג עליהן, אך בראות מעשה הרשעים יסתם פי המקטרג. נמצא עיקר שילום השכר להצדיקים בא על ידי ראיית ההפרש שבין הרשע לצדיק. ומובן ממילא כל הנ"ל להיפרע כו', כדי שעל ידם יותן שכר טוב לצדיקים. וזהו שחשב אינו הולך ואינו עושה גם כן למידה, כי גם על ידי זה בא טובה להצדיק, שאין כח ביד המקטרג לקטרג כלל, וצדיק באמונתו יחיה.

התעוררות לקראת יום מתן תורתנו

נועם אלימלך . פרשת מתן תורתנו הקדושה והטהורה

וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר. איתא בזוהר הקדוש "את כל" זו אברהם. ונראה לפרש, דאיתא קיים אברהם אבינו ע"ה כל התורה כולה עד שלא ניתנה, ולכאורה מהיכן היה יודע התורה? אך באמת שהיה אברהם אבינו ע"ה מקדש את עצמו ומדבק עצמו בהבורא ב"ה בדביקות גדול, והיה מסתכל בעולמות העליונים תמיד, ע"י זה הבין והשיג שלעולם זה שייך מצות ציצית, דהיינו שהשורש רוחניות שלמעלה מורה על עשיית מצוה זאת, ולעולם זה שייך מצות תפילין, וכן כל עולם ועולם השיג ע"י דביקותו.

אבל אנחנו משיגים השורש מצוה ומקורה ע"י התורה הקדושה כשאנו עוסקים בתורה הקדושה לשמה, והוא מחמת שהשי"ת ברוב רחמיו דיבר והכניס הדביקות בהתורה הקדושה, ונתן לנו התעוררות מדביקות בהתורה למען נוכל להתעורר אח"כ מלמטה למעלה בהתדבקות להשיג השורש ומקור כל מצוה ומצוה.

וזהו "וידבר אלהים את כל" זו אברהם, פירוש שכל השגות התורה שהשיג אברהם ע"י דביקותו ובמדריגות התדבקות, זאת דיבר השי"ת לנו "את כל הדברים האלה", "לאמר", פירוש שגם אנחנו נוכל אח"כ לומר בדביקות ולעורר מלמטה למעלה. וק"ל.

ספר שמות, יתרו, ט"ז

או יאמר "וידבר כו' לאמר כו'", דהנה על ידי התורה אדם בא לידי דביקות, וזהו "את כל הדברים", "לאמר אנכי ה'" הוא הדביקות ואמונה.

לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם וכו'.

כבר דקדקו קמאי דגבי אלהי כסף כתיב "אתי" וגבי אלהי זהב לא תעשו "לכם". ונ"ל דאיתא "הרוצה להעשיר יצפין", ונ"ל הפירוש כך, דאיתא בעירובין א"ל רבנן לר' אבהו הצפינו היכן ר' אלעאי צפון א"ל עלץ בנערה אהרנית כו' אמרי לה מסכתא, פירש רש"י ז"ל שהיה לומד מסכת מסדר קדשים, וזהו "הרוצה להעשיר יצפין" פירוש אם יבוא לאדם מחשבה על עשירות שיעשיר, יצפין פירוש ילמוד תורה ותבוא לו העשירות ממילא, וזכות התורה תעמוד אם מה' הוא שיעשיר, וזהו "מצפון זהב יאתה" פירוש ע"ז שילמוד תורה ממילא תבוא לו זהב ועשירות.

וזהו "לא תעשון אתי" היינו בלימוד תורה ותפילה לא תעשון אתי "אלהי כסף", דהנה כתיב לא יהיה בכך אל זר, ודרשינן בגמרא איזהו אל זר שהוא בתוך לבו של אדם הוי אומר זה יצה"ר, ו"כסף" הוא לשון תאוה מלשון נכסף נכספתי, והיינו בהתעמקו בתורה ובתפילה לא תעשון אלהי כסף, שלא יהיה בכם תאוות שהוא אל זר כנ"ל, "ואלהי זהב לא תעשו לכם" היינו דבר השייך לכם, היינו מחשבה של עשירות, לא תעשו ג"כ, שהעשירות ממילא בא אם מה' הוא שיעשיר כנ"ל.

הכנה לימי הקודש זמן מתן תורתנו מכ"ק הרבי התפארת שלמה מראדומסק

פרשת בחוקותי

ואיש כי יקדיש את ביתו קודש לה' והעריכו הכהן בין טוב ובין רע כאשר יערוך אותו הכהן כן יקום. הנ"ל עפ"י מ"ש במעלות דיבוק החכמים וצדיקי הדור כי הם העומדים לעזור לכל הבא ליטהר את נפשו לבא לתיקון הראוי כאשר נשמע מפי קדשו של הרב הקדוש מראדשיץ זלה"ה שספר המעשה מהרב הקדוש ר' חייקא המדורא ז"ל אשר לגדול הסיגופים אשר עשה לנפשו והתמדת הלימוד לנדד שינה מעיניו עכ"ז לא מצא מרגוע לנפשו עד אשר זכה לבא אל הרה"ק סבא קדישא מוהר"ד בער ממעזריטש זלה"ה אז נגמר תיקונו.

וידוע מ"ש בס' מאור ושמש בשם הרב הקדוש מוהר"א בעהמ"ח ס' נועם אלימלך שאמר על איש אחד שהי' בדורו וחשב בדעתו כי טוב לו לשבת השקט בביתו ולשקוד על לימודו והשיב לו הרב הנ"ל הפסוק הזה "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום השם". פי' אם יעלה בדעתו להיות נסתר בביתו ולא להתחבר עם יראי אלקים לבא אל הצדיק אזי ואני לא אראנו נאום ה' כו'. אולם מאשר זכינו לאור שבעת הימים קדושת הבעש"ט לאורו נסע ונלך. להתחבר עמם כי כן היתה כוונת הבריאה, כמו שנאמר, חנון ורחום וצדיק. אעפ"י שהבורא ב"ה רחום וחנון, צריך ג"כ להיות אצל צדיק הדור כי הם יודעים לרצות ולתקן והם יודעים דרכי יושר להפריד הרע מן הטוב.

ונחזור לענין. ואיש כי יקדיש את ביתו קודש. פי' האדם הרוצה לקדש את ביתו זה הגוף להיות קודש להשם ונדמה בעינו כי ישר דרכו ואינו צריך עוד להסתפח בנחלת הצדיקים. לזה מורה התורה לנו דרך הנכונה. והעריכו הכהן הוא הצדיק העובד השם באמת. הוא ילמד לנכון לכוון דרכו בין טוב ובין רע להפריד הרע מן הטוב לדעת אנה יפנה. וכאשר יעריך אותו הכהן – הצדיק כן יקום לתיקון נפשו לבא באמת לשלימות הנכון:

כתיב השמיעני את קולך כי קולך ערב. הכוונה בזה ע"ד שכתוב כי עבדך ערב את הנער כו' דהנה כן הוא העיקר מה שמתפלל האדם על חבירו ושש ושמה בישועתו כמ"ש ושמחת עולם על ראשם שהשמחה של כל העולם כשאחרים בטובה הוא על ראשם כי אם האדם אינו משגיח ומתפלל רק על עצמו ושמח הוא רק בטובת עצמו הנה זה מגונה מאד.

אבל דרך הצדיקים והישרים הוא לחלות ולצפות על טובת חבירו ולהתחייב את עצמו עבור חבירו והנה זהו בחי' הערבות של בנ"י שכל ישראל ערבים זה בזה כמו הערב שמחייב את עצמו לשלם תחת הלווה. וכמו שאמר אליהו זכור לטוב הריני כפרתם בכל מקומות מושבותם

פרשת יתרו

לרשת פרשת במדבר

חומש ופרשת במדבר על זה נאמר בחז"ל תחל שנה וברכותיה. שהרי אמרו חז"ל מדוע תקנו רבותינו שיהיו קוראים פרשת בחוקותי לפני שבועות, וביארו, היות ויש טוב שבועות הוא יום דין, שבו נדונין על פירות האילן, הוי אומר שברכת הפירות מתחילים בשבועות אם כן זה כמו ראש השנה - יום משפט האילנות, ותכלה שנה וקללותיה שזה פרשת בחוקותי. תחל שנה וברכותיה – תחילת חומש במדבר, פרשת במדבר. ואחר זה יום טוב שבועות בבחינת ראש השנה.

ונראה לבאר ענין תחל שנה וברכותיה בהדגשה על תחילת חומש ופרשת במדבר בטוב טעם ודעת. שאלו אתראש כל עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת: **פרש"י וידבר. במדבר סיני באחד לחדש וגו'.** מתוך חֲבִיתָן לִפְנֵי מוֹנֶה אוֹתָם כָּל שָׁעָה והטיב לבאר הרב ע' ברטנורא: מתוך חבתן לפניו מונה אותן וכו'. נראה דרש"י בא לאשמועינן דפרשה זו שבחן של ישראל. ולכך פתח בה תחלת הספר שמן הדין היה לו לפתוח בפי' פסח שני אלא דהיא גנותן של ישראל כמו שפירש רש"י בפרשת בהעלותך **ופרשה זו חבתן.**

הביאור בזה פרשת פסח שני נאמרה באחד לחודש הראשון בשנה השנית ופרשת הדגלים נאמרה בחודש השני ואם כן היה מהראוי להקדים סדר הנכון ומבאר רש"י, היות ופרשת פסח שני יתכן ומישהוא יבין משם גנותן של ישראל. כי הרי פסח שני הוא לא דבר גנות אלא מצות עשה, אבל כיון שלא קיימו במדבר עוד מצות קרבן פסח והסיבה שהיו בחרפה שלא מלו עצמם ואפילו שלא היו אשמים. אבל יש בפרשה זו מתוך שבחו אתה בא לידי גנותו, וגם רק ברמז. התורה שינתה את הסדר הכרונולוגי של הענינים כדי כמה שפחות לראות גנות וכמה שיותר להבליט את שבחן וחבתן של ישראל בשלימות.

וזה לנו לימוד גדול שהיסוד של השראת השכינה הוא לא בהקמת המשכן ובקרבנות, אלא רק על ידי חבתן של ישראל. וחובה היא שאפילו שיש גנות מחפים וכאילו מוחקים. וכן חובה היא שכל שעה פירוש כל יום כל היום להראות חיבה לזולת. אהבה וחובה שלא מראים אינה חיבה כלל, אין שם אהבה וחובה.

וכך כל תחילת ספרי התורה. בראשית. בשביל ישראל שנקראו ראשית. שמות. להודיע חבתן. ויקרא. לכל דיבור קדמה קריאה לשון חיבה. במדבר. מתוך חבתן. דברים. פרש"י והזכיר ברמז מפני כבודן של ישראל. התורה מדגישה לנו בסיס היהדות יסוד התורה ויראת השם, שאדם יהיה מסור לכלל ישראל להזהר בכבודם של ישראל, לחבב את הזולת במחשבה דיבור ומעשה. מחשבה לומדים מכאן שלא נחשוב גנות על דור המדבר. דיבור. לכל אמירה קדמה קריאה. שזה בדיבור. ובפרשת שמות. להודיע חבתן כמו שמזהירים הכוכבים. שזה בפועל ולמעשה.

ובזה מובן מה יש בפרשת במדבר תחל שנה וברכותיה. שהתחלה של חבתן של ישראל ולהסיר מהם כל גנות התחלה כזאת זה ברכה על ידי התחלה כזאת זוכים שפירות האילן יתברכו. בהתחלה של חבתן של ישראל זוכים לקבל את התורה כהלכתה

ובזה הבנתי מה שכל הראשונים מסבירים את רש"י. והספורנו בפי' פסח שני בכלל לא לומד כרש"י שיש שם גנות אלא מבאר כך:

בחדש הראשון. אחר שפקד אנשי הצבא וסידר הדגלים ונושאי המשכן להכניסם לארץ וטהר מחניהם מן הטמאים כאמרו והיה מחניך קדוש (דברים כג, טו) ומן הממזרים בענין הסוטה. למען תהיה השכינה ביניהם במחנה צבאותם. **סיפר הכתוב ארבעה מעשים טובים שעשו ישראל שבהם זכו ליכנס לארץ מיד בלתי מלחמה לולא המרגלים** כמו שהעיד משה רבינו באמרו לחובב נוסעים אנחנו אל המקום.

ראשונה סיפר חנוכת המזבח. שנית זריזותם בענין חינוך הלוויים. שלישית זריזותם בקרבן הפסח. רביעית לכתם אחרי האל יתברך במדבר אף על פי שהיה העלות הענן בזמנים בלתי נודעים פעמים ארוכים ופעמים קצרים באופן שהיה ראוי שתקשה עליהם מאד החניה והמסע.

ולהודיע כל אלה ספר אותם כפי מדרגת היותם לרצון לפניו לא לפי הזמן שהיו בו ולכן ספר בכאן ענין חנוכת המזבח והלוויים והפסח שהיו בחדש הראשון **והיתה תחלת הספר בחדש השני והיה ענין חניתם ונסיעתם על פי ה' מיום צאתם ממצרים ועל כמו זה אמרו אין מוקדם ומאוחר בתורה** וזה כאשר תכוין תכלית מה זולתי הזמן בסדר המסופר: עכ"ל.

הספורנו לא מסביר הסבר אחר מרש"י, מה הסיבה שכתבה התורה פרשת הדגלים לפני פר' פסח שני. הבנתי שהוא מוסיף הסבר בדברי רש"י שכדי שאדם לא יראה גנות בזולתו ויגיע עד לרמה של חביבות שהיא אהבה אמיתית כנ"ל. צריך להסתכל רק על דברים טובי של הזולת עד כדי שירגיל את עצמו ויתרגל לספר עליהם רק טוב כמו שדייק הספורנו **סיפר הכתוב ארבעה מעשים טובים שעשו ישראל**. ואז אין גנות כלל אלא רק ראייה טובה וחיובית על הזולת. והדגיש. **ועל כמו זה אמרו אין מוקדם ומאוחר בתורה**. וזה כאשר תכוין תכלית מה זולתי הזמן בסדר המסופר.

מדגיש הספורנו. אין מוקדם ומאוחר בתורה זה לא אמירה או תירוץ או כדי שיהיה לנו ווארטים טובים. זה לכתחילה כדי לתת לנו הסבר נכון על מצוות השם וחשיבות העבודה וחשיבותם של ישראל דהיינו הקפדה במצוות של בין אדם לחברו. ואם כן זה הסדר הכרונולוגי האמיתי של דברי התורה הק'. ומסיים הספורנו:

וזה כאשר תכוין תכלית מה זולתי הזמן בסדר המסופר. שאפילו שאנחנו לקוצר ראייתנו נראה לנו כמוקדם ומאוחר בתורה, צריך לדעת ללמוד ולהבין שסדר התורה הוא סדר שהקודם קודם ויש לזה כוונה תכלית כדי שנלמד דרך השם נכונה.

רבי עקיבא אומר, חביב אדם שנברא בצלם. חבה יתרה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר (בראשית ט) כי בצלם אלקים עשה את האדם. חביבין ישראל שנבראו בנים למקום. חבה יתרה נודעת להם שנבראו בנים למקום, שנאמר (דברים יד) בנים אתם לה' אלקיכם. חביבין ישראל שנאמן להם פלי חמדה. חבה יתרה נודעת להם שנאמן להם פלי חמדה שבו נברא העולם, שנאמר (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם, תורתי אל תעזבו:

מבאר הרמב"ם. מדוע כתוב במשנה חביב ומוסיפה המשנה חיבה יתירה נודעת לו. וזה לשונו: שהודעת מה שהטיבו לו שיעור הטובה היא הטובה אחרת כי פעמים שיגמול אדם טובה לאיש מבני אדם על דרך רחמנות ולא יודיעהו שיעור מה שעשה עמו מפני שהוא נבזה בעיניו:

וביתר ביאור ברור מפרש הברטנורא: **חבה יתרה נודעת לו**. רמב"ם פרש, חבה יתרה הראה הקדוש ברוך הוא לאדם שהודיעו ואמר לו ראה שנבראתיך בצלם, שהמטיב לחברו ומודיעו הטובה שעשה עמו, מראה חבה יתרה יותר משאלו הטיב עמו ואינו חשוב בעיניו להודיעו הטובה שעשה עמו. ויש לפרש, חבה יתרה נודעת לו, חבה גלויה ומפרסמת, שלא בלבד אהבה מסתרת ה'ה לו למקום ברוך הוא עם האדם אלא אף חבה גלויה וידועה לכל:

וזה מה שהתורה מלמדת אותנו. לנהוג בחיבה וחיבה יתירה נודעת לאדם. וכמים פנים לפנים כן לב האדם. וכן הקב"ה ינהג עמנו בחיבה יתירה. כמו שנהג עמנו בבריאת העולם. ובימי ההכנה למתן תורה. וביום מתן תורה וזכרה לקבל תורה ביום מתן תורה באהבה בשמחה ובטוב לבב. אמן